

PROGRAM PRAKTYK DLA KIERUNKU FIZJOTERAPIA W PAŃSTWOWEJ WYŻSZEJ SZKOLE ZAWODOWEJ W KOSZALINIE OD CYKLU 2015/2016

Program praktyk jest uszczegółowieniem sposobu organizacji i odbywania praktyk zawodowych na kierunku fizjoterapia zgodnie z § 9 Regulaminu Praktyk Zawodowych w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Koszalinie.

I. CHARAKTERYSTYKA PRAKTYKI NA KIERUNKU FIZJOTERAPIA

1. Praktyki zawodowe odbywają się pod kierunkiem opiekuna praktyk wyznaczonego przez Zakład Pracy.
2. Opiekunem praktyk placówce może być: lekarz, magister rehabilitacji ruchowej, magister fizjoterapii lub kierownik jednostki organizacyjnej.
3. Nadzór nad realizacją praktyki sprawuje opiekun praktyk z ramienia Uczelni.
4. Praktyki zawodowe stanowią integralną część procesu kształcenia i podlegają obowiązkowemu zaliczeniu

II. ORGANIZACJA I PRZEBIEG PRAKTYK ZAWODOWYCH

1. Student realizuje praktyki zawodowe zgodnie z planem i programem studiów w okresie wakacyjnym lub w trakcie trwania roku akademickiego.
2. Student realizuje praktykę zawodową w placówkach wyznaczonych przez Uczelnię.
3. Student może samodzielnie wskazać placówkę, która wyrazi gotowość jego przyjęcia na praktykę. Placówka ta musi jednak spełniać kryteria wyboru placówek do realizacji praktyk zawodowych oraz zawrzeć z Uczelnią stosowne porozumienie.
4. Porozumienie z jednostką, w której realizowana będzie praktyka, zostaje podpisane przed rozpoczęciem praktyki.
5. Podczas praktyki zawodowej student realizuje zadania zawarte w Programie Praktyk Zawodowych.
6. Godzina praktyki równa jest godzinie dydaktycznej (45min.).

7. Studenci posiadający tytuł zawodowy technika fizjoterapii i zatrudnieni na stanowiskach zgodnych z wykształceniem kierunkowym mogą realizować za zgodą opiekuna praktyk z ramienia Uczelni:
  - 1) praktykę wstępną kliniczną (asystencką) - w miejscu pracy wg ogólnych zasad określonych w Regulaminie Praktyk Zawodowych w PWSZ w Koszalinie i niniejszym Programie Praktyk, pod warunkiem dostarczenia kserokopii umowy o pracę,
  - 2) praktykę w pracowni fizykoterapii oraz praktykę w pracowni kinezyterapii - w miejscu pracy wg zasad określonych jw., jeżeli w placówce jest pracownia kinezyterapii i fizykoterapii; jeżeli nie jest spełniony warunek określony w zdaniu poprzedzającym – student zobowiązany jest zrealizować praktykę poza miejscem pracy,
  - 3) praktykę z zakresu fizjoterapii klinicznej - mogą realizować w miejscu pracy jeżeli pracują w szpitalu lub klinice, wg zasad określonych powyżej.
8. W wyjątkowych przypadkach Student może złożyć prośbę o przedłużenie terminu realizacji praktyk zawodowych. Należą do nich:
  - 1) ciąża,
  - 2) stan zdrowia,
  - 3) sytuacje losowe.

III. OBOWIĄZKI STUDENTA

1. Przed rozpoczęciem praktyki Student powinien przygotować się do jej odbycia, poprzez zapoznanie się z:
  - 1) Regulaminem Praktyk Zawodowych w PWSZ w Koszalinie,
  - 2) Programem praktyk obowiązującym na kierunku *fizjoterapia*,
  - 3) planem praktyki którą będzie odbywał w danej placówce.
2. Obowiązkiem studenta jest przedstawienie Zakładowi Pracy następujących dokumentów:
  - 1) skierowania z Uczelni,
  - 2) Programu praktyki oraz dzienniczka praktyk,
  - 3) aktualnej książeczki zdrowia wraz z badaniami na nosicielstwo i szczepienie WZW typu B oraz aktualnej książeczki sanitarno-epidemiologicznej,
  - 4) ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej (OC) oraz ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków (NW).
3. Student ma obowiązek we własnym zakresie wykupić polisę OC i NW, odzież i obuwie robocze.

4. Student ma obowiązek stawić się na praktykę w odpowiednim stroju (odzież i obuwie robocze) zgodnie z przepisami BHP oraz posiadać identyfikator wystawiony przez Uczelnię.
5. Student zobowiązany jest do przestrzegania dyscypliny pracy, zasad etyki zawodowej, przestrzegania tajemnicy zawodowej, Karty Praw Pacjenta oraz innych przepisów obowiązujących w Zakładzie Pracy.
6. Studentka będąca w ciąży jest zobowiązana do niezwłocznego poinformowania o tym fakcie opiekuna praktyk zawodowych w Zakładzie Pracy i powinna przedstawić zaświadczenie od lekarza specjalisty stwierdzające:
  - 1) Czas trwania ciąży;
  - 2) Ogólny stan zdrowia;
  - 3) Orzeczenie o możliwości odbywania praktyk zawodowych;
  - 4) Pisemną deklarację o osobistym ponoszeniu odpowiedzialności za decyzję kontynuowania praktyk zawodowych;
  - 5) Na prośbę studentki Dyrektor Instytutu po konsultacji z opiekunem praktyk zawodowych z ramienia Uczelni może wyrazić zgodę na kontynuowanie praktyki zawodowej lub zmianę terminu odbycia praktyk.
7. Na praktykę zawodową studenci zobowiązani są przychodzić punktualnie.
8. Student ma obowiązek systematycznego i aktywnego uczestniczenia w praktyce (100% obecności).
9. Student prowadzi na bieżąco dokumentację w dzienniczku praktyk, w postaci codziennych zapisów czynności wykonywanych podczas praktyki, potwierdzonych przez opiekuna praktyki (podpis/pieczęć opiekuna i placówki ochrony zdrowia).
10. Nieobecność na zajęciach student winien usprawiedliwić i po uzgodnieniu z opiekunem – odpracować w dogodnym dla obu stron terminie.
11. Zabrania się:
  - 1) noszenia biżuterii z wyjątkiem zegarka,
  - 2) lakierowania paznokci
  - 3) nakładania dodatkowej odzieży na mundurek,
  - 4) informowania pacjentów i ich rodzin o stanie zdrowia i procesie leczenia,
  - 5) fotografowania.
12. Na praktyki zawodowe studenci nie wnoszą :telefonów komórkowych, aparatów fotograficznych, dyktafonów, kamer.

IV. WARUNKI ZALICZENIA PRAKTYKI

1. Rozliczenia praktyki dokonuje opiekun praktyk z ramienia Zakładu Pracy poprzez wystawienie opinii i oceny pracy studenta.
2. Zaliczenia praktyk zawodowych w dzienniczku praktyk, dokonuje opiekun praktyk zawodowych z ramienia Uczelni.
3. Studenci, którzy pracowali na stanowisku technika fizjoterapii minimum 2 lata, a przerwa w wykonywanej pracy w tym charakterze nie jest dłuższa niż 5 lat, mogą mieć zaliczone praktyki na podstawie przedłożonych opiekunowi praktyk dokumentów.
4. Student zobowiązany jest do przedłożenia opiekunowi praktyk z ramienia Uczelni dokumentacji praktyki: dzienniczka praktyk, opinii opiekuna praktyki z ramienia Zakładu Pracy, potwierdzenie odbycia praktyki.
5. Termin zaliczenia praktyk zawodowych upływa z terminem końca semestru.
6. Studenci, którzy odbyli praktyki medyczne w ramach studiów na innym kierunku (pielęgniarstwo, ratownictwo medyczne, medycyna, itp.), nie dawniej niż 5 lat wcześniej, mogą mieć zaliczone praktyki I (wstępne) na podstawie przedłożonych opiekunowi praktyk dokumentów.
7. Studenci, którzy odbyli praktyki medyczne podczas nauki w studium masażu lub fizjoterapii, nie dawniej niż 5 lat wcześniej, mogą mieć zaliczone praktykę wstępną kliniczną na podstawie dokumentów przedłożonych opiekunowi praktyk.

V. HARMONOGRAM PRAKTYKI

L.p.	Nazwa praktyki	Termin realizacji	Wymiar godzinowy	Wymiar tygodniowy
1.	Praktyka wstępna kliniczna (asystencka)	w trakcie I semestru (październik - styczeń)	80 godzin	2 tygodnie
2.	Praktyka w pracowni fizykoterapii	w trakcie II semestru (luty - wrzesień) w trakcie IV semestru (luty - wrzesień)	120 godzin 140 godzin	2,5 tygodnia 3 tygodnie
3.	Praktyka w pracowni kinezyterapii	w trakcie III semestru (październik - styczeń) w trakcie IV semestru (luty - wrzesień)	120 godzin 140 godzin	2,5 tygodnia 3 tygodnie
4.	Praktyka w zakresie fizjoterapii klinicznej	w trakcie V semestru (październik- styczeń) w trakcie VI semestru (luty - maj)	160 godzin 160 godzin	3,5 tygodnia 3,5 tygodnia

VI. PRAKTYKA WSTĘPNA KLINICZNA (ASYSTENCKA)

1. Termin realizacji: w trakcie I semestru (październik - styczeń).
2. Wymiar praktyki: (80 godzin – 2 tygodnie).
3. Miejsca odbywania praktyki: placówki służby zdrowia, w których realizowane są świadczenia z zakresu rehabilitacji leczniczej i fizjoterapii.
4. Cele praktyki asystenckiej: po odbyciu praktyki student powinien:
  - 1) znać funkcjonowanie placówki związanej z opieką nad osobami chorymi i niepełnosprawnymi
  - 2) znać wymogi sanitarno-epidemiologiczne placówki,
  - 3) znać zakres zabiegów i usług świadczonych przez daną placówkę,
  - 4) nabyć umiejętności nawiązywania bezpośredniego kontaktu z osobami niepełnosprawnymi (słuchanie, rozmowa, empatia, tolerancja, uwrażliwienie na cierpienie drugiego człowieka),
  - 5) współdziałać w rehabilitacji społecznej,
  - 6) poznać zasady podstawowej opieki pielęgnacyjnej prowadzonej w poszczególnych ośrodkach,
  - 7) umieć ocenić swoje predyspozycje psychiczne do wykonywania wybranego zawodu
5. Zadania studenta:

Student winien zapoznać się z :

- strukturą zakładu opieki zdrowotnej, jego organizacją, zasadami funkcjonowania, w tym regulaminami wewnętrznymi, obowiązującymi personel i pacjentów,
- zasadami przyjęć pacjentów na leczenie i rehabilitację,
- planowaniem pracy i organizacją stanowiska pracy,
- zasadami współpracy członków zespołu rehabilitacyjnego,
- dokumentacją (historie choroby, karty zabiegowe, sprawozdania) i sposobem jej prowadzenia oraz przechowywania (w tym archiwizacji),
- obowiązującymi zasadami bhp w stosunku do pacjenta dla potrzeb fizjoterapii,
- sposobami dokonywania porównań i interpretacji uzyskiwanych wyników w trakcie kuracji,
- środowiskiem zawodowym,

Student w trakcie praktyki zawodowej winien:

- kształtować i doskonalić swoje umiejętności w korelacji z wiedzą i umiejętnościami zdobytymi podczas zajęć teoretycznych oraz ćwiczeń,
- kształtować umiejętności z zakresu organizacji stanowiska pracy (zabiegowego) będące warunkiem realizacji świadczenia rehabilitacyjnego w sposób bezpieczny dla pacjenta
- kształtować umiejętności przygotowania pacjenta do zabiegu pod względem fizycznym i psychicznym
- doskonalić umiejętności z zakresu podstawowych badań prowadzonych na potrzeby fizjoterapii
- być wrażliwym na przeżywanie przez pacjenta emocje i przykre doznania, zwłaszcza lęk i ból,
- być odpowiedzialnym za skutki swoich zachowań i wykonywanych zabiegów,
- poznać środki fizjoterapii (sprzęt, urządzenia kinezyterapeutyczne, aparaturę fizykoterapeutyczną i hydroterapeutyczną oraz inne elementy bazy zabiegowej wykorzystywanej w fizjoterapii,
- poznać podstawowy sprzęt ortopedyczny oraz możliwości jego wykorzystania
- utrwalić zasady przestrzegania bhp w stosunku do pacjenta i personelu zabiegowego,
- poznać zasady pracy, współdziałania w zespole fizjoterapeutycznym oraz analizować decyzje podjęte w sytuacjach nietypowych przez członków tego zespołu
- wykazać dbałość o własną kondycję i sprawność,
- podporządkować się regulaminowi zakładu/placówki w zakresie, w którym odbywa praktykę oraz w zakresie swoich możliwości, umiejętności i obowiązków studenta na praktyce zawodowej,
- wykonywać polecenia opiekuna praktyk, sumiennie prowadzić powierzoną dokumentację, wykazywać dbałość o powierzony sprzęt i pacjentów,
- sumiennie prowadzić dziennik praktyk.

Studenci winni przyswoić sobie w czasie praktyki zawodowej następujące umiejętności:

- rozpoznawanie biologicznych i społecznych skutków niepełnosprawności,
- rozpoznawanie zasad organizacji rehabilitacji kompleksowej,
- zapoznanie się ze skutkami zdrowotnymi i społecznymi różnych rodzajów niepełnosprawności oraz metodami rehabilitacji stosowanymi w poszczególnych przypadkach,

- rozpoznawanie barier w rehabilitacji osób niepełnosprawnych w aspekcie procesów społecznych i politycznych,
- uczestnictwo i pomoc w realizacji wskazanych zadań wolontariatu,
- obserwowanie oraz asystowanie w realizacji stosowanych procedur fizjoterapeutycznych w rehabilitacji osób chorych i niepełnosprawnych, (diagnostyka – ordynacja – ocena fizjoterapeutyczna – dokumentacja),
- doskonalenie umiejętności nawiązywania osobistego kontaktu z osobami niepełnosprawnymi w kontekście przyszłej pracy zawodowej i społecznej

6. Program praktyki klinicznej asystenckiej:

- 1) Zapoznanie się z regulaminem obowiązującym w danym zakładzie.
- 2) Zapoznanie się z przepisami bhp i p/poż.
- 3) Zapoznanie się z trybem i specyfiką pracy danego zakładu.
- 4) Poznanie zakresu przeprowadzanych zabiegów i świadczonych usług.
- 5) Zapoznanie się z funkcjonowaniem dokumentacją pracowni, gabinetu, oddziałów danej placówki.
- 6) Poznanie podstawowych zasad opieki pielęgnacyjnej i czynne w niej uczestniczenie poprzez pomoc w sprawowaniu opieki nad pacjentem.
- 7) Asystowanie swojemu opiekunowi przy wykonywanych przez niego zabiegach.
- 8) Utrwalanie nauczonego sposobu obserwacji pacjenta(zachowanie, sposób poruszania się, ocena emocjonalnego stanu pacjenta)
- 9) Poglębianie swojej wiedzy poprzez samokształcenie i umiejętne zadawanie pytań swojemu opiekunowi.
- 10) Utrwalanie nauczanych nawyków przyjaznego odnoszenia się do pacjentów.
- 11) Wykonywanie poleceń przełożonych.
- 12) Przestrzeganie etyki zawodowej w kontaktach ze współpracownikami i pacjentami.
- 13) Sumienne prowadzenie dziennika praktyk opisując wszystkie czynności wykonywane w danym dniu podczas praktyki.

VII. PRAKTYKA W PRACOWNI FIZYKOTERAPII I KINEZYTERAPII

Praktyka w pracowni fizykoterapii.

1. **Termin realizacji :** 120h w trakcie II semestru (luty - wrzesień)
140h w trakcie IV semestru (luty – wrzesień)
2. **Wymiar:** (260h - 5,5 tygodnia).
3. **Miejsce odbywania praktyki:** placówkach realizujących świadczenia z zakresu rehabilitacji medycznej i fizjoterapii posiadających pracownię fizykoterapii
4. **Cele praktyki:**
  1. Nabycie umiejętności stosowania energii fizycznych: termicznych, promieniowania podczerwonego, widzialnego, światła laserowego i spolaryzowanego oraz zabiegów z zakresu elektroterapii, pól elektromagnetycznych wysokiej częstotliwości, pól magnetycznych niskiej częstotliwości, fali ultradźwiękowej oraz aerozoloterapii w zabiegach fizjoterapeutycznych u pacjentów z uwzględnieniem dawkowania, wskazań i p/wskazań oraz BHP.
  2. Kształtowanie prawidłowego podejścia do pacjentów.
  3. Nauczenie prowadzenia dokumentacji medycznej w placówkach służby zdrowia.
  4. Prawidłowe wykonywanie czynności zawodowych w odniesieniu do zabiegów fizykoterapeutycznych.
  5. Przygotowanie studentów do samodzielnej pracy w gabinecie fizykoterapii oraz realizacji zadań wynikających z roli zawodowej fizjoterapeuty.
  6. Umiejętność przeprowadzenia i prawidłowego wykonania zabiegów fizykoterapii.
  7. Umiejętność odpowiedniego stosowania zasad i technik w zakresie działania czynników fizykalnych w procesie profilaktyki, leczenia i rehabilitacji.
  8. Umiejętność doboru i stosowania właściwej aparatury do zabiegów fizykalnych w zależności od rodzaju i okresu choroby.
  9. Umiejętność organizowania swojego stanowiska pracy.
5. **Zadania studenta:**
  - 1) Zapoznanie się z przepisami BHP i P/POŻ
  - 2) Zapoznanie się z funkcjonowaniem pracowni, gabinetu, oddziałów danej placówki.
  - 3) Obserwacja i pomoc w prowadzonych zabiegach.
  - 4) Zapoznanie się z dokumentacją.
  - 5) Poznanie zakresu przeprowadzanych zabiegów i świadczonych usług.

- 6) Zapoznanie się z regulaminem zakładu (gabinetu), rozkładem pomieszczeń leczniczych i socjalnych, rozkładem zajęć.
- 7) Poznanie organizacji zakładu, ruchu chorych i dokumentacji leczenia (książki ewidencji, karty zleceń, zakres i dostęp do historii chorób).

6. Program praktyki w pracowni fizykoterapii:

- 1) Zapoznanie się z organizacją pracy w gabinecie fizykoterapii, regulaminem, oraz sposobem prowadzenia dokumentacji .
- 2) Zapoznanie się z członkami zespołu terapeutycznego – pracownikami gabinetu fizykoterapii.
- 3) Szkolenie BHP w placówce, w której odbywa się praktykę zawodową.
- 4) Omówienie profilu placówki oraz jednostek chorobowych pacjentów korzystających z zabiegów fizykoterapeutycznych.
- 5) Zapoznanie się z obsługą aparatury fizykoterapeutycznej oraz dawkowaniem energii fizykalnych z uwzględnieniem potrzeb terapeutycznych pacjentów oraz przeciwwskazań.
- 6) Przygotowanie parafiny/ fango/parafango do zabiegu. Wykonywanie zabiegów z wykorzystaniem wymienionych tworzyw.
- 7) Wykonywania zabiegów krioterapeutycznych (w zależności od wyposażenia placówki miejscowych i ogólnych).
- 8) Naświetlania promieniami podczerwonymi i widzialnymi z wykorzystaniem lampy sollux.
- 9) Naświetlania u pacjentów z wykorzystaniem promieniowania UV. Ustalanie biodozy i prawidłowego dawkowania promieni UV.
- 10) Wykonywanie zabiegów z zakresu biostymulacji laserowej.
- 11) Wykonywanie zabiegów z zakresu elektroterapii z wykorzystaniem prądu galwanicznego, prądów małej i średniej częstotliwości.
- 12) Ustalanie stopnia uszkodzenia obwodowego neuronu ruchowego za pomocą elektrodiagnostyki – krzywa i/t, współczynnik akomodacji.
- 13) Stymulowanie nerwów i mięśni prądami impulsowymi.
- 14) Wykorzystanie zabiegów elektroterapeutycznych w zespołach bólowych.
- 15) Wykonywanie zabiegów tonolizy w celu przywrócenia prawidłowych napięć mięśniowych.
- 16) Wykorzystanie pola elektromagnetycznego wielkiej częstotliwości zgodnie ze wskazaniami.

- 17) Doskonalenie umiejętności w zakresie wykonywania zabiegów z wykorzystaniem impulsowego pola magnetycznego niskiej częstotliwości.,
- 18) Wykonywanie zabiegów z wykorzystaniem ultradźwięków - ultrasonoterapia, fonoforeza.
- 19) Wykorzystanie nowoczesnych metod medycyny fizykalnej.

Praktyka w pracowni kinezyterapii

- 1. Termin realizacji :**   **120h w trakcie III semestru (październik - styczeń)**
  140h w trakcie IV semestru (luty – wrzesień)
- 2. Wymiar: (260h - 5,5 tygodnia).**
- 3. Miejsce odbywania praktyki:** placówkach realizujących świadczenia z zakresu rehabilitacji medycznej i fizjoterapii posiadających pracownię kinezyterapii.
- 4. Cele praktyki:** Po zakończeniu praktyki student powinien:
  - 1) Opanować umiejętność pracy samodzielnej, realizacji zadań wynikających z roli zawodowej fizjoterapeuty, opanowania i doskonalenie konkretnych umiejętności intelektualnych i praktycznych określonych treściami kształcenia zmierzające do uzyskania optymalnego poziomu samodzielności, biegłości i sprawności.
  - 2) Opanować wiedzę i umiejętności określone programem kształcenia praktycznego.
  - 3) pozyskać jak najbardziej pożądany wzorzec osobowy przyszłego fizjoterapeuty.
  - 4) Umieć planować i organizować przyszłe stanowisko pracy.
  - 5) Umieć współpracować z członkami zespołu rehabilitacyjnego.
  - 6) Posiadać umiejętność przeprowadzenia badań dla potrzeb kinezyterapii oraz oceny, porównania i interpretacji uzyskanych wyników, prowadzenia dokumentacji.
  - 7) Opanować techniki wykonywania ćwiczeń leczniczych i stosowania ich adekwatnie do rodzaju choroby, etapu leczenia oraz aktualnego stanu psychoruchowego pacjenta.
  - 8) Umieć obserwować, interpretować, oceniać reakcje pacjenta w trakcie i po zabiegach fizjoterapeutycznych
  - 9) Posiadać umiejętność nawiązywania kontaktu z pacjentem oraz wyjaśnienia celowości stosowanego zabiegu.
  - 10) Umiejętność prowadzenia dokumentacji swoich czynności w kierunku praktyk (inicjały pacjenta, rozpoznawanie, rodzaj zabiegu, data wykonania zabiegu, ilość serii zabiegów, ilość zabiegów w serii, uwzględnianie odczuć pacjenta w czasie poszczególnych zabiegów).

5. Zadania studenta:

- 1) kształtować i doskonalić swoje umiejętności w zakresie konfrontacji zaleceń lekarza kierującego chorego na określone zabiegi fizjoterapeutyczne z nauczonymi na studiach zasadami kierowania się szczegółowymi wskazaniami i przeciwwskazaniami w ich doborze,
- 2) utrwalić nauczane nawyki przyjaznego postępowania z pacjentami, w tym informowania o koniecznym zachowaniu się podczas zabiegu i tym co winien zrobić w przypadku wystąpienia niepożądanych objawów,
- 3) pogłębiać i uaktualniać własną wiedzę w zakresie dawkowania i techniki zabiegów kinezyterapeutycznych ,
- 4) utrwalić sposoby obserwacji i oceny reakcji pacjenta w trakcie zabiegów i po ich wykonaniu,
- 5) utrwalić posiadane wiadomości z zakresu obsługi, konserwacji i przechowywania sprzętu kinezyterapeutycznego i medycyny fizykalnej.
- 6) nauczyć się właściwego, zgodnego z potrzebami pacjenta, doboru i stosowania ćwiczeń leczniczych,
- 7) nauczyć się właściwego, zgodnie z potrzebami pacjenta, doboru i stosowania sprzętu rehabilitacyjnego oraz przedmiotów zaopatrzenia ortopedycznego,
- 8) doskonalić umiejętności z zakresu podstawowych badań prowadzonych na potrzeby fizjoterapii
- 9) być wrażliwym na przeżywanie przez pacjenta emocje i przykre doznania, zwłaszcza lęk i ból,
- 10) utrwalić zasady przestrzegania bhp w stosunku do pacjenta i personelu,
- 11) nauczyć się podejmowania decyzji w sytuacjach trudnych i nietypowych wynikających ze specyfiki zawodu,
- 12) wykazać dbałość o własną kondycję i sprawność,
- 13) wykonywać polecenia opiekuna praktyk, sumiennie prowadzić powierzoną dokumentację, wykazywać dbałość o powierzony sprzęt i pacjentów,
- 14) sumiennie prowadzić dziennik praktyk.
- 15) przekonywać i wyjaśniać pacjentom działania ćwiczeń leczniczych w profilaktyce, leczeniu i rehabilitacji,
- 16) przekazywać pacjentom niezbędnych informacji o celu i efektach stosowanych ćwiczeń i zabiegów,
- 17) zbierać informacji o pacjencie, klasyfikowania i analizowania ich pod kątem zabiegów,

- 18) badać pacjentów w celu oceny stanu funkcjonalnego tkanek, narządów i układów ruchu, krążenia, nerwowego, oddechowego,
- 19) dobierać i stosować przedmiotów zaopatrzenia ortopedycznego,
- 20) opisywać, demonstrować i wykonywać ćwiczeń fizycznych,
- 21) oceniać i interpretować reakcje pacjentów podczas i po zabiegach,
- 22) przewidywać następstw zabiegów w odniesieniu do indywidualnych możliwości funkcjonalnych pacjentów,
- 23) współpracować z zespołem rehabilitacyjnym,
- 24) organizować stanowiska zabiegowe,
- 25) identyfikować się z sylwetką osobową nakreśloną w charakterystyce kwalifikacyjnej absolwenta studiów w zakresie „licencjatu fizjoterapii”,
- 26) wykonywać zadania zawodowe z zakresu kinezyterapii miejscowej oraz ogólnoustrojowej,
- 27) wykorzystywać metody kinezyterapeutyczne w diagnostyce i leczeniu chorób.

6. Program praktyki w pracowni kinezyterapii:

- 1) Zapoznanie się z prowadzeniem dokumentacji fizjoterapeutycznej.
- 2) Zbieranie informacji o pacjencie (wywiad personalny, wywiad dotyczący choroby, wywiad socjalny).
- 3) Student uczestniczy w dokonywaniu stanu funkcjonalnego pacjenta w zakresie:
  - oceny sylwetki i chodu pacjenta,
  - dokonywania pomiaru długości, obwodów kończyn i zakresu ruchu,
  - oceny siły zespołów mięśniowych,
  - przeprowadzania i interpretacji testów czynnościowych i funkcjonalnych,
  - badanie sprawności oddychania (ocena toru oddechowego i ruchomości klatki piersiowej),
  - orientacyjne pomiary ruchomości w stawach kręgosłupa oraz w stawach przykręgosłupowych,
  - ocena ustawienia miednicy oraz ocena funkcjonalna stawów krzyżowo - biodrowych oraz stawów kręgosłupa.
- 4) Zapoznanie się z zasadami ustalania programu usprawniania pacjentów.
- 5) Student współuczestniczy w wykonywaniu zabiegów fizjoterapeutycznych w zakresie:

- pozycji ułożeniowych pacjenta,
- wykonywania ćwiczeń biernych, samowspomaganych, czynnych w odciążeniu, czynnych w odciążeniu z oporem, czynnych wolnych,
- ćwiczeń z oporem,
- ćwiczeń ekscentryczne i koncentryczne,
- ćwiczeń izometrycznych, manualnych, oddechowych,
- ćwiczeń poizometrycznej relaksacji mięśni,
- wykonywania trakcji stawowych i segmentów kręgosłupa,
- ćwiczeń rozluźniających i relaksacyjnych
- pionizacji, nauki chodu i samoobsługi (asekuracja, dobór pomocy zaopatrzenia ortopedycznego),
- prowadzenia ćwiczeń zespołowych na materacach i w basenie z uwzględnieniem podstawowej jednostki chorobowej i chorób współistniejących, płci, wieku i ogólnego stanu pacjenta.
- usprawnianie pacjenta według Metod Kinezyterapeutycznych.

VIII. PRAKTYKA Z ZAKRESU FIZJOTERAPII KLINICZNEJ

- 1. Termin realizacji :**   **160 h w trakcie V semestru (październik - luty)**
  160 h w trakcie VI semestru (luty – czerwiec)
- 2. Wymiar: (320 godzin – 7 tygodni)**
- 3. Miejsce odbywania praktyki:** szpital lub klinika.
- 4. Cele praktyki:** Po zakończeniu praktyki student powinien:
  - 1) Znać szeroko pojęty problem niepełnosprawności
  - 2) Znać miejsce i zadania rehabilitacji w obecnym systemie opieki medycznej.
  - 3) Znać zasady kompensacji ubytków funkcjonalnych i możliwości sterowania procesami regeneracji, adaptacją osób niepełnosprawnych.
  - 4) Poznać biologiczne i społeczne uwarunkowania skuteczności procesu rehabilitacji (plastyczność OUN).
  - 5) Poznać metodykę i praktykę postępowania rehabilitacyjnego, hierarchię celów, zasady doboru środków i metod.
  - 6) Znać rehabilitację stacjonarną, ambulatoryjną i środowiskową.

- 7) Umieć współpracować z zespołem rehabilitacyjnym .
- 8) Znać interdyscyplinarność procesu rehabilitacji.
- 9) Znać rolę i zadania zawodowe fizjoterapeuty.
- 10) Znać etykę zawodową fizjoterapeuty, kompetencje, odpowiedzialność prawną i moralną.
- 11) Znać fizjoterapię standardach medycznych.
- 12) Znać fizjoterapię dzieci i młodzieży z różnymi dysfunkcjami narządu ruchu.
- 13) Znać fizjoterapię w całokształcie leczenia chorego.
- 14) Znać fizjoterapię różnych stadiach i okresach choroby.
- 15) Znać usprawnianie i postępowanie adaptacyjne w różnych jednostkach chorobowych.
- 16) Znać specyfikę fizjoterapii w wieku rozwojowym oraz u osób w podeszłym wieku.
- 17) Znać fizjoterapię osób ze schorzeniami w kardiologii, pulmonologii, geriatrii, psychiatrii, chirurgii, ginekologii i położnictwie, pediatrii, onkologii i medycynie paliatywnej.

5. Zadania studenta:

Student winien zapoznać się z :

- strukturą zakładu opieki zdrowotnej, jego organizacją, zasadami funkcjonowania, w tym regulaminami wewnętrznymi, obowiązującymi personel i pacjentów,
- zasadami przyjęć pacjentów na leczenie i rehabilitację,
- planowaniem pracy i organizacją stanowiska pracy,
- zasadami współpracy członków zespołu rehabilitacyjnego,
- dokumentacją (historie choroby, karty zabiegowe, sprawozdania) i sposobem jej prowadzenia oraz przechowywania (w tym archiwizacji),
- obowiązującymi zasadami bhp w stosunku do pacjenta dla potrzeb fizjoterapii,
- sposobami dokonywania porównań i interpretacji uzyskiwanych wyników w trakcie kuracji,
- środowiskiem zawodowym,

Student w trakcie praktyki zawodowej winien:

- kształtować i doskonalić swoje umiejętności w zakresie konfrontacji zaleceń lekarza kierującego chorego na określone zabiegi fizjoterapeutyczne z nauczonymi na studiach zasadami kierowania się szczegółowymi wskazaniami i przeciwwskazaniami w ich doborze,

- utrwalić nauczane nawyki przyjaznego postępowania z pacjentami, w tym informowania o koniecznym zachowaniu się podczas zabiegu i tym co winien zrobić w przypadku wystąpienia niepożądanych objawów,
- być wrażliwym na przeżywanie przez pacjenta emocje i przykre doznania, zwłaszcza lęk i ból,
- być odpowiedzialnym za skutki swoich zachowań i wykonywanych zabiegów,
- pogłębiać i uaktualniać własną wiedzę w zakresie dawkowania i techniki zabiegów fizykalnych, kinezyterapeutycznych i masażu,
- utrwalić sposoby obserwacji i oceny reakcji pacjenta na zabiegi fizjoterapeutyczne,
- utrwalić posiadane wiadomości z zakresu konserwacji i przechowywania aparatury fizjoterapeutycznej,
- nauczyć się właściwego, zgodnie z potrzebami pacjenta, doboru i stosowania aparatury fizjoterapeutycznej,
- nauczyć się właściwego, zgodnie z potrzebami pacjenta, doboru i stosowania sprzętu rehabilitacyjnego oraz przedmiotów zaopatrzenia ortopedycznego,
- utrwalić zasady przestrzegania BHP w stosunku do pacjenta i personelu zabiegowego
- nauczyć się podejmowania decyzji w sytuacjach trudnych i nietypowych, wynikających ze specyfiki zawodu,
- wykazać dbałość o własną kondycję i sprawność,
- podporządkować się regulaminowi zakładu ochrony zdrowia w zakresie, w którym odbywa praktykę oraz w zakresie swoich możliwości, umiejętności i obowiązków studenta na praktyce zawodowej, wykonywać polecenia opiekuna praktyk, sumiennie prowadzić powierzoną dokumentację, wykazywać dbałość o powierzony sprzęt i pacjentów
- sumiennie prowadzić dziennik praktyk.

Student powinien doskonalić umiejętności zawodowe poprzez:

- udział w wizytach lekarskich na oddziałach łóżkowych,
- udział w omawianiu chorych i ustalaniu ich programu leczenia,
- samodzielne badanie przydzielonego pacjenta z określeniem (pisemnym) stanu jego sprawności i wydolności psychofizycznej:
  - wywiad – personalny, dotyczący choroby, socjalny

- badanie narządu ruchu:
  - ocena i pomiary zakresu ruchów w stawach kończyn górnych i dolnych, kręgosłupa i miednicy,
  - pomiar długości i obwodów kończyn,
  - ocena działania mięśni: siły (wg Lovetta), napięcia koordynacji,
- badanie układu nerwowego:
  - zdolności wykonywania ruchu dowolnego,
  - ocena koordynacji ruchowej
  - ocena odruchów równowagi i postawy,
  - ocena zachowania czucia powierzchownego i głębokiego,
- badanie układu krążenia:
  - pomiar tętna i ciśnienia krwi,
  - pomiar tolerancji wysiłku,
  - ocena krążenia obwodowego tętniczego i żylnego
- badanie układu oddechowego:
  - ocena sprawności oddychania: rytm i tor oddechowy,
  - pomiar pojemności życiowej płuc – spirometria,
  - pomiar ruchomości klatki piersiowej,
- uzyskanie informacji dotyczącej działania układu trawiennego i moczowo – płciowego,
  - rodzaj i częstość wypróżnienia (biegunki, zaparcia)
  - czynność oddawania moczu (samodzielna, nietrzymanie moczu, używanie cewnika, zbiornika na mocz),
  - miesiączkowanie u kobiet (prawidłowe, bolesne, zaburzenia),
  - zdolność erekcji u mężczyzn),
- badanie i ocena chodu:
  - sposób chodzenia (samodzielny, utykanie, z pomocą sprzętu),
  - stosowane zaopatrzenie ortopedyczne kończyn dolnych i tułowia,
  - poruszanie się na wózku inwalidzkim (rodzaj wózka),
- ogólna ocena narządu zmysłu – wzroku i słuchu,
- określenie zdolności komunikowania się :
  - sposób mówienia i rozumienia
  - poziom inteligencji (ogólnie),

- ocena stopnia samodzielności w czynnościach życia codziennego: jedzenia, ubierania się, mycia się, w czynnościach fizjologicznych (oddawanie moczu, kału)
- Prowadzenie usprawniania zbadanego pacjenta wg ustalonych zaleceń:
  - w zakresie kinezyterapii:
    - ćwiczenia indywidualne: bierne i redresyjne, czynne, rozluźniające, relaksacyjne, specjalistyczne, PNF, Bürgera, itp.,
    - ćwiczenia z zastosowaniem przyrządów i aparatów (UGUL, fotele do ćwiczeń kończyn górnych i dolnych),
    - wyciągi przyłózkowe, na stole do wyciągu przerywanego,
    - nauka wstawania z łóżka, z krzesła, przechodzenie z łóżka na wózek,
    - nauka chodzenia – pionizacja, ćwiczenia równoważne (jako przygotowanie do chodzenia),
    - chodzenie z odpowiednim doбором pomocy i dostosowaniem ich do pacjenta: poręcze, balkoniki, czworo- i trójnogi, kule, laski,
    - chodzenie po schodach i po nierównym terenie,
    - dobór wózka inwalidzkiego i nauka posługiwania się nim,
    - prowadzenie ćwiczeń zespołowych z uwzględnieniem jednostki podstawowej choroby, chorób współistniejących, wieku i płci.,
  - w zakresie fizykoterapii:
    - wykonywanie zabiegów z zastosowaniem aparatów do światłolecznictwa: promieniowania nadfioletowego, promieniowania podczerwonego, lampa Sollux,
    - wykonywanie zabiegów termoleczniczych z zakresu:
      - ciepłolecznictwa – parafinoterapia, różne formy suchego ciepła
      - krioterapii
    - wykonywanie zabiegów z zastosowaniem elektroterapii, galwanizacji przepływowej, elektrostymulacja, prądy diadynamiczne, prądy interferencyjne, terapuls, magnetoterapia, ultradźwięki,
  - masaże:
    - ręczne: klasyczny, segmentarny,
    - wodne: wibracyjne, podwodne,
  - zabiegi wodolecznicze:
    - natryski, bicze szkockie,

- kąpiele: solankowe, kwasowęglowe,
- ćwiczenia w basenie.

Praktyka kliniczna w chirurgii (25h)

1. Zapoznanie praktykantów z organizacją pracy w placówce, z dokumentacją i sposobem jej prowadzenia.
2. Omówienie zasad przestrzegania warunków bezpieczeństwa i higieny w odniesieniu do pacjentów oraz przestrzeganie tajemnicy zawodowej.
3. Przydział obowiązków.
4. Możliwość uczestniczenia w odprawach zespołu terapeutycznego i lekarskiego .
5. Zapoznanie się z zasadami wystawiania zleceń dotyczących usprawniania fizjoterapeutycznego.
6. Badanie podmiotowe i przedmiotowe chorych.
7. Zaznajomienie studentów z najczęściej wykonywanymi zabiegami chirurgicznymi i ich specyfiką.
8. Ustalenie wskazań i przeciwwskazań do rehabilitacji oraz planowanie i prowadzenie leczenia ruchowego.
9. Zapoznanie z metodami i zabiegami fizjoterapeutycznymi stosowanymi przed i po zabiegach operacyjnych.
10. Usprawnianie ruchowe chorych przed i po zabiegach chirurgicznych w obrębie kogg i kkdd, w jamie brzusznej.
11. Planowanie postępowania fizjoterapeutycznego u pacjentów z oparzeniami.
12. Usprawnianie ruchowe pacjentów po amputacjach naczyńiowych kkdd.
13. Nauczenie prowadzenia kompleksowego usprawniania na oddziale chirurgicznym.
14. Stosowanie fizjoterapii oddechowej u pacjentów chirurgicznych.

Praktyka kliniczna w kardiologii (30h)

1. Zapoznanie praktykantów z organizacją pracy w placówce, z dokumentacją i sposobem jej prowadzenia.
2. Omówienie zasad przestrzegania warunków bezpieczeństwa i higieny w odniesieniu do pacjentów oraz personelu.
3. Możliwość uczestnictwa w odprawach zespołu terapeutycznego i lekarskiego.
4. Zapoznanie się z zasadami wystawiania zleceń pacjentom do usprawniania.

5. Badanie podmiotowe i przedmiotowe pacjentów kardiologicznych z uwzględnieniem badań czynnościowych.
6. Ustalenie wskazań i przeciwwskazań do rehabilitacji chorych oraz planowanie i prowadzenie leczenia.
7. Nabycie umiejętności przeprowadzania testów wysiłkowych: na ergometrze rowerowym, na bieżni ruchomej, testy chodu.
8. Modele rehabilitacji kardiologicznej; nabycie umiejętności usprawniania pacjentów w zależności od zakwalifikowania.
9. Doskonalenie umiejętności nawiązywania kontaktu psychicznego z pacjentem.
10. Psycho-motywacyjne oddziaływanie fizjoterapeutyczne w procesie leczenia i rehabilitacji chorych.
11. Usprawnianie ruchowe chorych: z chorobą niedokrwienną serca, z nadciśnieniem tętniczym, z wadami serca, z chorobami naczyń obwodowych, z upośledzoną wydolnością krążenia, po zabiegach kardiochirurgicznych.

Praktyka kliniczna w ortopedii (30h)

1. Zapoznanie praktykantów z organizacją pracy w placówce, dokumentacją i sposobem jej prowadzenia.
2. Omówienie zasad przestrzegania warunków bezpieczeństwa i higieny w odniesieniu do pacjentów oraz przestrzeganie tajemnicy zawodowej.
3. Przydział obowiązków.
4. Uczestniczenia w odprawach zespołu terapeutycznego i lekarskiego .
5. Zapoznanie się z zasadami zlecania.
6. Zapoznanie się z metodami usprawniania stosowanymi u chorych z urazami narządu ruchu.
7. Praktyczna ocena funkcjonalna narządu ruchu pacjentów leczonych na danym oddziale.
8. Planowanie i prowadzenie usprawniania chorych po złamaniach kości w okresie unieruchomienia kończyn - ocena funkcjonalna - dalsze usprawnianie - dobór wielkości obciążeń i odciążenia w zależności od siły mięśniowej – praca mięśniowa.
9. Usprawnianie po unieruchomieniu kończyny.
10. Usprawnianie przed i po implantacji protez stawowych.
11. Usprawnianie w złamaniach kompresyjnych kręgosłupa bez objawów neurologicznych i z objawami neurologicznymi.
12. Usprawnianie w chorobach zwyrodnieniowych stawów. Zespół Sudecka i zespół ischemiczny typu Volkmana.

13. Usprawnianie ruchowe chorych z bólami kręgosłupa.

Praktyka kliniczna w pulmonologii (30h)

1. Zapoznanie praktykantów z organizacją pracy w placówce, z dokumentacją i sposobem jej prowadzenia.
2. Omówienie zasad przestrzegania warunków bezpieczeństwa i higieny w odniesieniu do pacjentów oraz personelu. Możliwość uczestnictwa w odprawach zespołu terapeutycznego i lekarskiego.
3. Zapoznanie się z zasadami wystawiania zleceń pacjentom do usprawniania.
4. Doskonalenie umiejętności nawiązywania kontaktu psychicznego z pacjentem.
5. Podstawowe metody badania chorych pulmonologicznych (badanie duszności, czynności wentylacyjnej płuc).
6. Program rehabilitacji pulmonologicznej.
7. Ustalenie wskazań i przeciwwskazań do rehabilitacji chorych oraz planowanie usprawniania ruchowego.
8. Praktyczne doskonalenie technik wykonywania usprawniania leczniczego i prowadzenie rehabilitacji chorych.
9. Zasady usprawniania chorych: z wysiękowym zapaleniem opłucnej, z rozedmą płuc, astmą, POChP.

Praktyka kliniczna w chorobach wewnętrznych (30h)

1. Zapoznanie praktykantów z organizacją pracy w placówce, z dokumentacją i sposobem jej prowadzenia.
2. Omówienie zasad przestrzegania warunków BHP pracy.
3. Możliwość uczestnictwa w odprawach zespołu terapeutycznego i lekarskiego.
4. Zapoznanie się z zasadami wystawiania zleceń pacjentom do usprawniania.
5. Doskonalenie umiejętności nawiązywania kontaktu psychicznego z pacjentem.
6. Badanie podmiotowe i przedmiotowe pacjentów internistycznych z uwzględnieniem badań czynnościowych.
7. Ustalenie wskazań i przeciwwskazań do rehabilitacji chorych oraz planowanie usprawniania ruchowego.
8. Psycho-motywacyjne oddziaływanie fizjoterapeutyczne w procesie leczenia i rehabilitacji chorych.

9. Usprawnianie ruchowe chorych : w przypadku chorób obwodowych naczyń krwionośnych, z nadciśnieniem tętniczym, z chorobą wieńcową i po przebytych zawałach serca, po zabiegach kardiochirurgicznych, z chorobami układu oddechowego: z wysiękowym zapaleniem opłucnej, z rozedmą płuc, z rozstrzeniami - z innymi chorobami internistycznymi.

Praktyka kliniczna w geriatricii, onkologii i medycynie paliatywnej (30h)

1. Zapoznanie praktykantów z organizacją pracy w placówce, z dokumentacją i sposobem jej prowadzenia.
2. Omówienie zasad przestrzegania warunków bezpieczeństwa i higieny w odniesieniu do pacjentów oraz przestrzeganie tajemnicy zawodowej.
3. Przydział obowiązków.
4. Możliwość uczestniczenia w odprawach zespołu terapeutycznego i lekarskiego.
5. Zapoznanie się z zasadami wydawania zleceń dla pacjentów do usprawniania fizjoterapeutycznego.
6. Zaznajomienie studenta z pojęciem starości i z najczęstszymi chorobami wieku podeszłego.
7. Uświadomienie celu, istoty i zasad rehabilitacji geriatricznej.
8. Badanie podmiotowe i przedmiotowe pacjentów internistycznych z uwzględnieniem badań czynnościowych.
9. Ustalenie wskazań i przeciwwskazań do rehabilitacji chorych oraz planowanie i prowadzenie leczenia.
10. Doskonalenie umiejętności nawiązywania kontaktu psychicznego z pacjentem.
11. Rehabilitacja środowiskowa - aktywizacja osób w wieku starszym.
12. Praktyczne doskonalenie wcześniej poznanych technik usprawniania leczniczego i prowadzenie rehabilitacji.
13. Psychomotywacyjne oddziaływanie fizjoterapeutyczne w procesie leczenia i rehabilitacji chorych.
14. Nabywanie umiejętności kontaktu u chorych leczonych onkologicznie i objętych opieką paliatywną.
15. Stosowanie terapii przeciw obrzękowej.
16. Stosowanie kinezyterapii ogólnousprawniającej, kinezyterapii zespołowej; fizjoterapeutyczne metody walki z bólem.

Praktyka kliniczna w neurologii (30h)

1. Zapoznanie praktykantów z organizacją pracy w miejscu praktyk, z dokumentacją i sposobem jej prowadzenia.
2. Omówienie zasad przestrzegania warunków bezpieczeństwa i higieny w odniesieniu do pacjentów oraz przestrzeganie tajemnicy zawodowej.
3. Przydział obowiązków.
4. Możliwość uczestniczenia w odprawach zespołu terapeutycznego i lekarskiego.
5. Zapoznanie się z zasadami wystawiania zleceń pacjentom do usprawniania.
6. Doskonalenie umiejętności nawiązywania kontaktu psychicznego z pacjentem.
7. Badanie podmiotowe i przedmiotowe pacjentów neurologicznych z uwzględnieniem badań odruchowych.
8. Ustalenie wskazań i przeciwwskazań do rehabilitacji chorych oraz planowanie usprawniania ruchowego.
9. Praktyczne doskonalenie techniki wykonywania usprawniania leczniczego i prowadzenie rehabilitacji chorych.
10. Usprawnianie ruchowe chorych: po udarze mózgu, po urazach czaszkowo – mózgowych, z niedowładem połowicznym, w przypadku chorób układu pozapiramidowego (choroba Parkinsona, płasawica), po urazach rdzenia kręgowego, ze stwardnieniem rozsianym, po operacjach guzów mózgu i rdzenia kręgowego, w zespołach korzeniowych i rzekomokorzeniowych, metody oceny deficytów neurologicznych, fizjoterapia w leczeniu powikłań chorób metabolicznych, aspekty psychologiczne w neurorehabilitacji, powikłania w przebiegu rehabilitacji, współpraca z rodziną chorego.

Praktyka kliniczna w reumatologii (30h)

1. Zapoznanie praktykantów z organizacją pracy w placówce, z dokumentacją i sposobem jej prowadzenia.
2. Omówienie zasad przestrzegania warunków bezpieczeństwa i higieny w odniesieniu do pacjentów oraz personelu.
3. Możliwość uczestnictwa w odprawach zespołu terapeutycznego i lekarskiego.
4. Zapoznanie się z zasadami wystawiania zleceń pacjentom do usprawniania.
5. Doskonalenie umiejętności nawiązywania kontaktu psychicznego z pacjentem.
6. Podstawowe metody badania chorych reumatologicznych; metody badań uzupełniających i interpretacja.
7. Badanie podmiotowe i przedmiotowe pacjentów z uwzględnieniem badań czynnościowych.

8. Zmiany w układzie ruchu spowodowane chorobami reumatoidalnymi, zasady i metody leczenia.
9. Demonstracja przypadków; profilaktyka, postępowanie rehabilitacyjne w szpitalu i w domu.
10. Ustalenie wskazań i przeciwwskazań do rehabilitacji chorych oraz planowanie usprawniania ruchowego.
11. Specyfika rehabilitacji kompleksowej chorych w reumatologii.
12. Praktyczne doskonalenie technik wykonywania usprawniania leczniczego i prowadzenie rehabilitacji chorych.
13. Fizjoterapia w zeszywniającym zapaleniu stawów kręgosłupa, zaopatrzenie ortopedyczne, sprzęty pomocnicze.
14. Psycho- motywacyjne oddziaływanie fizjoterapeutyczne w procesie leczenia i rehabilitacji chorych.

Praktyka kliniczna w pediatrii i neurologii dziecięcej(30h)

1. Nabywanie umiejętności w zakresie badania i oceny zaburzeń u dziecka.
2. Nauka planowania i realizacji kompleksowego leczenia w pediatrii.
3. Umiejętne opracowanie i przeprowadzenie instruktażu dla rodziców opiekunów dziecka. Usprawnianie metodami fizjoterapeutycznymi dzieci z zaburzeniami rozwoju psychoruchowego i z MPD.
4. Rehabilitacja dzieci z wadami wrodzonymi narządu ruchu: dysplazje stawów biodrowych, wrodzone ubytki i deformacje kończyn.
5. Fizjoterapia dzieci z przepukliną oponowo- rdzeniową i w dystrofiach mięśniowych.
6. Doskonalenie umiejętności w leczeniu wad postawy oraz rehabilitacja dzieci i młodzieży w skoliozach wrodzonych, idiomatycznych, wtórnych.

Praktyka kliniczna w ginekologii i położnictwie(25h)

1. Nabywanie umiejętności prowadzenia zajęć przygotowania kobiety ciężarnej do porodu.
2. Udoskonalenie umiejętności planowania i leczenia w dolegliwości nieotrzymania moczu oraz po operacjach narządów rodnych.
3. Fizjoterapia w dolegliwościach okresu ciąży (bóle krzyża, żyłaki, obrzęki kończyn dolnych, bóle głowy).
4. Fizjoterapia po porodzie.